

Nr 306.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag om ändring i vissa delar av allmänna familjepensionsreglementet den 16 oktober 1936 (nr 542); given Stockholms slott den 9 april 1937.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att *dels* godkänna härvid fogat förslag till kungörelse om ändring i vissa delar av reglementet den 16 oktober 1936 (nr 542) angående familjepension för efterlevande till befattningshavare i statens tjänst (allmänna familjepensionsreglementet);

dels ock bifalla de förslag i övrigt, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

F ö r s l a g

till

kungörelse om ändring i vissa delar av reglementet den 16 oktober 1936 (nr 542) angående familjepension för efterlevande till befattningshavare i statens tjänst (allmänna familjepensionsreglementet).

Härigenom förordnas, att 1 § 1 mom., 4 § 2 och 4 mom., 10 § 1 mom. och 16 § reglementet den 16 oktober 1936 angående familjepension för efterlevande till befattningshavare i statens tjänst skola hava ändrad lydelse på sätt av det följande framgår, samt att till 10 § nämnda reglemente skall fogas ett nytt, med 5 betecknat moment av den lydelse nedan sägs.

1 §.

1. Detta reglemente äger tillämpning å:

a) innehavare av befattning eller beställning, för vilken civila eller militära tjänstepensionsreglementet gäller, så ock av beställning å reservstat vid försvarsväsendet; samt

b) den som avgått från befattning eller beställning, som i a) avses, och äger rätt till pension eller uppskjuten livränta enligt civila eller militära tjänstepensionsreglementet eller till reservstatspension eller ock till pension enligt gällande bestämmelser om pensionering av försvarsväsendets reserver av befäl och civilmilitär personal, dock att reglementet icke skall gälla för den som äger rätt till uppskjuten livränta, med mindre han under minst fem år innehaft till tjänstepension enligt civila eller militära tjänstepensionsreglementet berättigande befattning.

4 §.

2. För befattningshavare, som vid sin död kvarstod i tjänst eller åtnjöt pension enligt civila eller militära tjänstepensionsreglementet eller ock reservstatspension, är familjepensionens grundbelopp lika med familjepensionsunderlaget, såframt antalet av befattningshavaren förvärvade tjänstår, utökade med tid som från dödsfallet eller avgången med pension må hava återstått till pensionsåldern, uppgått till minst trettio eller, om han innehaft antingen befattning, beträffande vilken jämlikt någotdera av nämnda tjänstepensionsreglementen det för hel pension erforderliga antalet tjänstår utgör tjugufem, eller ock å reservstat beställning som fältläkare, regementsläkare, kompaniofficer, annorstädes än vid fälttygkåren, fortifikationskåren och intendenturkåren, eller som underofficer vid armén eller flygvapnet, till minst tjugufem.

Uppgick för — — — respektive tjugufem.

Ätnjöt befattningshavaren — — — må ske.

4. Såsom tjänstår räknas vid tillämpning av 2 och 3 mom. tid, vilken befattningshavaren må räkna som tjänstår enligt 3 § civila tjänstepensionsreglementet eller enligt 10 eller 26 § militära tjänstepensionsreglementet, dock att för den, som innehåft beställning å reservstat vid försvarsväsendet, hela den tid, under vilken sådan beställning innehåfts, skall räknas.

10 §.

1. Beträffande ordinarie — — — nedan angivas:

A. Befattningar vid allmänna civilförvaltningen, med undantag av lots- och fyrstaten, samt vid affärsdrivande verk.

B. Befattningar vid lots- och fyrstaten.

C. Beställningar, vid vilka lön utgår enligt löneplanen för officerare (O).

D. Beställningar, vid vilka lön utgår enligt löneplanen för underofficerare (Uo).

E. Beställningar, vid vilka lön utgår enligt löneplanen för civilmilitär personal m. fl. (C).

5. För nedan angivna beställningar å reservstat vid försvarsväsendet skola tillämpas följande familjepensionsunderlag och familjepensionsavdrag:

för generalmajor: familjepensionsunderlag 2,970 kronor och familjepensionsavdrag för år 504 kronor,

för överste: familjepensionsunderlag 2,760 kronor och familjepensionsavdrag för år 435 kronor,

för major: familjepensionsunderlag 2,286 kronor och familjepensionsavdrag för år 321 kronor,

för fältläkare: familjepensionsunderlag 2,490 kronor och familjepensionsavdrag för år 369 kronor, samt

för regementsläkare: familjepensionsunderlag 2,310 kronor och familjepensionsavdrag för år 327 kronor.

För underofficer, som övergått till reservstat från beställning såsom furir å aktiv stat, skall tillämpas ett familjepensionsunderlag av 720 kronor och ett familjepensionsavdrag för år av 69 kronor.

För annan beställningshavare å reservstat skall tillämpas det familjepen-

sionsunderlag och det familjepensionsavdrag, som vid tiden för överflyttningen till reservstat varit för honom gällande.

16 §.

Övergår befattningshavare till annan med tjänstepensionsrätt förenad anställning i statens tjänst än som avses i 1 § 1 mom. a) detta reglemente eller 1 § 1 mom. a) familjepensionsreglementet för arbetare, skall han fortfarande vara underkastad bestämmelserna i detta reglemente, såframt han icke inom en månad från det han tillträder den nya anställningen anmäler hos den myndighet, som i 8 § avses, att han i stället vill underkasta sig de bestämmelser, som må finnas meddelade rörande familjepension för sistnämnda anställning. Skall detta reglemente fortfarande å honom tillämpas, anses därvid som om han alltjämt innehade den förra befattningen.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1937.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 9 april 1937.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Efter gemensam beredning med cheferna för försvars-, social- och ecklesiastikdepartementen anför chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss:

I den till årets riksdag avlåtna propositionen nr 248 angående överenskommelser med arméns och marinens familjepensionskassor samt tullstatens enskilda pensionsinrättning om övertagande av dessa pensionsanstalters rörelse har även till behandling upptagits frågan om reservstatspersonalens vid försvarsväsendet inordnande under allmänna familjepensionsreglementet. Efter redogörelse för vad härutinnan tidigare förekommit förordade jag på närmare angivna skäl, att dylikt inordnande nu skulle ske. Emellertid anhöll jag att senare få för Kungl. Maj:t anmäla frågan, huruvida inordnandet skulle ske i den formen, att erforderliga ändringar vidtoges i allmänna familjepensionsreglementet, eller på det sätt, att i särskild författning stadgades, att reglementets bestämmelser med vissa angivna avvikelser skulle vinna tillämpning å ifrågavarande personal. Då jag nu återkommer till nämnda spörsmål, får jag framhålla, att jag efter närmare övervägande finner mig böra förorda, att förstnämnda förfaringssätt tillämpas. De föreskrifter, som därvid böra införas i allmänna familjepensionsreglementet, utgöras, såsom i propositionen nr 248 angavs, i första hand av grundläggande stadgande om reglementsbestämmelsernas tillämplighet å personalen i fråga. Ändring bör på grund härav vidtagas i 1 § 1 mom. allmänna familjepensionsreglementet. Därjämte bör i 4 § 2 mom. utsägas, att även för den, vilken vid sin död åtnjöt reservstatspension, familjepensionens grundbelopp skall vara lika med familjepensionsunderlaget, såframt tjänståren uppgå till föreskrivet antal. Vidare böra i samma moment angivas de reservstatsbeställningar, beträffande vilka det för hel familjepension erforderliga antalet tjänstår skall utgöra tjugufem. Detta bör gälla reservstatsbeställning som fältläkare, regementsläkare och kompaniofficer, annorstädes än vid fälttygkåren, fortifikationskåren och intendenturkåren, ävensom dylik beställning såsom underofficer vid armén och flygvapnet. Härjämte böra i 4 § 4 mom. meddelas bestämmelser om tjänstårsberäkning för beställningshavare å reservstat. I sådant avseen-

de bör, utöver de i 10 § militära tjänstepensionsreglementet stadgade tjänstårsberäkningsreglerna för annan anställning än tjänst å reservstat, gälla att såsom tjänstår skall räknas hela den tid, under vilken vederbörande innehåft reservstatsbeställning. För reservstatsbeställningarna gällande familjepensionsunderlag och familjepensionsavdrag böra angivas i 10 §. Härvidlag bör, såsom i propositionen nr 248 angavs, familjepensionsunderlaget och familjepensionsavdraget för underofficer, som övergått från beställning såsom furir å aktiv stat, bestämmas till 720 respektive 69 kronor. Slutligen bör 16 § omredigeras.

Tidigare i dag har jag föreslagit sådan ändring av 28 § militära tjänstepensionsreglementet, att rätt inträder för den vid försvarsväsendet anställda sjuksköterskepersonalen att komma i åtnjutande av hel tjänstepension vid 25 tjänstår. Även för hel familjepension bör beträffande ifrågavarande personal liksom i fråga om innehavare av sådan icke-ordinarie befattning, som avses i 27 § 2 mom. civila tjänstepensionsreglementet, det erforderliga antalet tjänstår utgöra tjugufem. Med hänsyn härtill bör viss jämkning företagas i 4 § 2 mom. allmänna familjepensionsreglementet.

Såsom jag i nyss avsedda sammanhang framhållit, utgår numera till beställningshavare vid flottans poliskår, vilka tidigare åtnjöto arvode, lön enligt löneplan i avlöningsreglementet den 20 maj 1927 (nr 170) för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid försvarsväsendet. På grund härav bör rubriken till den under 10 § 1 mom. E. i allmänna familjepensionsreglementet intagna tabellen ändras.

I samband med framläggandet denna dag av förslag om ändring i vissa delar av civila tjänstepensionsreglementet har jag förordat, att vissa kvinnliga befattningshavare vid serafimerlasarettet samt vid det av cancerföreningen i Stockholm nu drivna radiumhemmet ävensom en sjuksköterska vid statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens alkoholistanstalt därstädes, vilka för närvarande äga pensionsrätt i statens pensionsanstalt, skola, från och med den tidpunkt då avlöningsbestämmelserna för nyreglerade verk inom allmänna civilförvaltningen bliva å dem tillämpliga, erhålla pensionsrätt enligt civila tjänstepensionsreglementet. Vidare har jag samtidigt med framläggande av förslag om ändring i vissa delar av militära tjänstepensionsreglementet förordat, att försvarsväsendets sjukvårdspersonal, som jämväl för närvarande äger pensionsrätt i statens pensionsanstalt, skall — med undantag för extra sjuksköterskor åt vilka ej beredes extra ordinarie anställning — överflyttas till den militära tjänstepensioneringen samtidigt som de i kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 215) med avlöningsbestämmelser för vissa civila och civilmilitära icke-ordinarie befattningshavare vid försvarsväsendet intagna avlöningsbestämmelserna för extra ordinarie tjänstemän bliva å desamma tillämpliga. Vid angivna tidpunkter bör även allmänna familjepensionsreglementet bliva tillämpligt å nämnda befattningshavare.

Enligt den mellan staten samt civilstatens änke- och pupillkassa den 19 november 1936 träffade överenskommelsen har befattningshavare, vilken vid

statens övertagande av kassans rörelse åtnjöt oreglerad lön, tillförsäkrats förmånen att, efter det allmänna familjepensionsreglementet på grund av löne-reglering trätt i tillämpning för honom, komma i åtnjutande av *dels* rätt till oavkortad familjepension, *dels* pensionsrätt för änka även om äktenskapet ingåtts efter det befattningshavaren uppnått en levnadsålder av 60 men ej 65 år, *dels ock* pensionsrätt för arvsberättigat barn intill 21 års ålder.

Vad angår frågan, i vad mån motsvarande förmåner böra tillerkännas de befattningshavare, som nu överföras från delaktighet i statens pensionsanstalt till familjepensionsrätt enligt allmänna familjepensionsreglementet, må framhållas, att rätt till oavkortad familjepension ej åtnjutes i statens pensionsanstalt av ifrågavarande befattningshavare. Berättigade till familjepension äro enligt de för anstalten gällande bestämmelserna befattningshavares efterlämnade änka och arvsberättigade egna barn. Äktenskap grundlägger i allmänhet pensionsrätt för änka, om det ingås innan mannen fyllt 65 år. Beträffande nu ifrågavarande personal saknar denna regel uppenbarligen betydelse. I fråga om arvsberättigat barn stadgas i anstaltens reglemente, att familjepension utgår, tills barnet uppnår 21 års ålder eller dessförinnan träder i äktenskap.

Nämnda föreskrift om pensionsrätt för arvsberättigat barn intill 21 års ålder synes skäligen, i anslutning till vad som gäller enligt förberörda överenskommelse, böra även framdeles gälla för här ifrågavarande befattningshavare, vilka omedelbart före det allmänna familjepensionsreglementet blir å dem tillämpligt äga delaktighet i statens pensionsanstalt.

I propositionen nr 271 till årets riksdag har bland annat framlagts förslag angående löneroglering från och med den 1 januari 1938 av statens folkskolinpektörer. Efter lönerogleringen kommer, såsom förut i dag påpekats, civila tjänstepensionsreglementet att äga tillämpning å sagda befattningshavare. Även allmänna familjepensionsreglementet torde från samma tidpunkt böra tillämpas å desamma.

För närvarande äger ordinarie folkskolinpektör i statens tjänst familjepensionsrätt i statens pensionsanstalt. Änka äger därvid i allmänhet pensionsrätt, om äktenskapet ingåtts innan mannen fyllt 65 år, och familjepension skall som regel utgå till arvsberättigat barn, tills det uppnår 21 års ålder. Motsvarande regler torde skäligen även framdeles böra gälla i fråga om familjepensionsrätten för sådana folkskolinpektörer, som omedelbart innan allmänna familjepensionsreglementet blir å dem tillämpligt äga familjepensionsrätt i statens pensionsanstalt.

Enligt föreskrift i allmänna familjepensionsreglementet skall genom beslut av Kungl. Maj:t och riksdagen eller av Kungl. Maj:t efter riksdagens bemyndigande bestämmas tidpunkten för reglementets ikraftträdande för olika förvaltningsområden och fastställas de avvikelser från reglementets bestämmelser, som därvid finnas påkallade beträffande befattningshavare, vilka före ikraftträdandet ägt familjepensionsrätt på grund av sin statstjänst, samt beträffande de fall då avgång från sådan befattning skett före ikraftträdandet. Enligt riksdagens bemyndigande (skrivelse 1936: 366) äger Kungl. Maj:t besluta om

reglementets ikraftträdande den 1 juli 1937 för det förvaltningsområde, vars manliga ordinarie befattningshavare dessförinnan varit skyldiga att tillhöra civilstatens änke- och pupillkassa. Då folkskolinspektionen icke ingår i det mot nämnda kassa svarande förvaltningsområdet, bör förslag föreläggas riksdagen om reglementets ikraftträdande den 1 januari 1938 för folkskolinspektörerna. Slutligen får jag framhålla, att folkskolinspektörernas inordnande under allmänna familjepensionsreglementet bör föranleda ändring i reglementet för statens pensionsanstalt. Jag torde vid ett senare tillfälle få återkomma till denna fråga.

I överensstämmelse med vad i det föregående anförts har inom finansdepartementet utarbetats förslag till kungörelse om ändring i vissa delar av reglementet den 16 oktober 1936 (nr 542) angående familjepension för efterlevande till befattningshavare i statens tjänst (allmänna familjepensionsreglementet).

Föredraganden hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- dels* godkänna berörda förslag till kungörelse;
- dels* besluta om allmänna familjepensionsreglementets ikraftträdande den 1 januari 1938 för folkskolinspektörerna;
- dels ock* bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa de avvikelser från reglementets bestämmelser, som i det föregående förordats.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

P. J. Arrhenius.